

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

**Українські педагоги – учасники Другої світової
війни: протидія фальсифікаціям і увічнення пам'яті
в онлайн-продуктах Педагогічного музею України**

Олександр Міхно

PEDAGOGICAL
MUSEUM
of UKRAINE

PEDAGOGICAL
MUSEUM
of UKRAINE

PEDAGOGICAL
MUSEUM
of UKRAINE

Онлайн-продукт - результат певного напряму діяльності музею, зокрема науково-дослідної і експозиційно-виставкової роботи, представлений у вільному доступі в мережі Інтернет.

Найпоширеніші і найпопулярніші види онлайн-продуктів:

- **онлайн-проєкти**
- **віртуальні виставки**
- **відео в ютуб** (*YouTube Shorts*), у соцмережах (*Reels*)

Критерії добору персоналій педагогів

1. Бойовий внесок

Освітняни, які брали участь у важливих боях, отримали високі нагороди.

2. Наявність матеріалів у фондах музею

Документи, світлини, спогади з фондів музею, які підтверджують участь педагога у війні.

3. Ювілейний аспект

Вшанування постатей, ювілей яких припадає на поточний рік.

4. Популяризаційний підхід

Поєднання відомих і маловідомих постатей для збереження інтересу аудиторії.

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

артилерист,
фронтовими дорогами
пройшов від Сталінграда
до Праги. Нагороджений
п'ятьма бойовими
орденами та шістьма
медалями, зокрема
орденом Червоної Зірки.

ОЛЕКСАНДР БУГАЙОВ

1923-2009

педагог, фахівець з методики
викладання фізики

PEDAGOGICAL
MUSEUM
of UKRAINE

Основний елемент онлайн-проекту –
графічні макети

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

1 жовтня 1941 в бою за с. Штепівку (Сумщина) Т. Шашло, командир танка 1-го танкового полку 21-ї армії Південно-Західного фронту, разом з екіпажем знищив 3 танки, 8 гармат, до 40 автомашин та майже 200 ворожих солдатів. За цей бій йому присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Учасник боїв за Київ, Курськ, Дніпро, Корсунь-Шевченківський, Бухарест, Будапешт, Прагу. Війну закінчив у Порт-Артурі.

ТИМОФІЙ ШАШЛО

1915-1989

педагог, організатор освіти

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

Друзі, Педагогічний музей України розпочинає онлайн-проект «Українські педагоги — учасники Другої світової війни» (до 80-річчя перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 рр.). Запрошуємо разом з нами вшанувати тих, хто навчав дітей, а в час війни — на полі бою захищав їхнє право на майбутнє.

До 8 травня - Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років - у формі інфографіки ми публікуватимемо історії педагогів-воїнів, які пройшли крізь вогонь Другої світової.

Сьогодні – 21 лютого, у день 110-річчя від народження – вшановуємо Тимофія Шашла (1915-1989).

**УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

1939
1945

Бойовий шлях:

кулеметник
зенітних кулеметів,
воював на 1-му
Білоруському фронті. За
бойові заслуги
нагороджений медалями
«За звільнення Варшави»,
«За взяття Берліна», «За
перемогу над Німеччиною»

МИХАЙЛО БОГДАНОВИЧ

1925-2006

педагог, фахівець з методики
навчання математики

**УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

1939
1945

Бойовий шлях:

учасник боїв на
Південно-Західному фронті,
радист, брав участь у обороні
Києва, де в боях неподалік
Пирогова був важко поранений.
Нагороджений Орденом
Вітчизняної війни II ступеня,
медалями "За бойові заслуги",
"За оборону Києва", «За
перемогу над Німеччиною».

ОЛЕКСАНДР МАРИНИЧ

1920-2008

географ-геоморфолог, педагог,
міністр освіти України (1971-1979)

**УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

1939
1945

**Участь у русі
опору:**

У 1941-1943 рр.
- учасник
партизанського руху і
підпілля в Києві,
виконував
розвідувальні завдання,
був зв'язковим.

ДМИТРО НІКОЛЕНКО

1899 - 1993

педагог, психолог, організатор
психолого-педагогічної освіти

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

учасник боїв на
Калінінському фронті
(375 стрілецька дивізія), у
лютому 1942 важко
поранений під Ржевом та
після численних госпіталів
комісований. Нагороджений
орденом Червоної Зірки.

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ

1918–1970

педагог, директор школи,
дитячий письменник

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

розвідувальна група
під його командуванням,
десантована в районі Кракова
в серпні 1944, успішно виконала
завдання, передала понад 140
радіограм, викрила краківське
угруповання німецьких військ і
запобігла руйнуванню міста.
Нагороджений орденом
Вітчизняної війни I ступеня.
Герой України (2001).

ЄВГЕН БЕРЕЗНЯК

1914–2013

педагог, письменник,
військовик

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

командир мінометної батареї, воював на Західному, Брянському, Сталінградському і 1-му Білоруському фронтах. Брав участь у Сталінградській та Курській битвах, відвоюванні України та Білорусії. Звання Героя Радянського Союзу присвоєно за мужність і героїзм, проявлені у боях під Фледерборном і Ойленбургом, знищення ворожих укріплень і утримання захопленого вокзалу.

АНДРІЙ КОСТЮК

1920-2004

військовик, педагог,
директор школи

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ - УЧАСНИКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1939
1945

Бойовий шлях:

технік-лейтенант, фронтними дорогами пройшов через Україну, Румунію, Угорщину до Відня. Нагороджений медалями «За бойові заслуги», «За взяття Будапешта», «За перемогу над Німеччиною».

КАРПО ХОДОСОВ

1912-1983

учитель української мови та
літератури, краєзнавець

PEDAGOGICAL
MUSEUM
of UKRAINE

Дякую за увагу!

**Слава Україні!
Слава захисникам України!**

amihno@ukr.net